

Drøbak Båtforening 60 år: Tekst og foto Jan-Erik Pavels Smith 09.09.10:

Drøbak Båtforening (DB) er 60 år i 2010 og det er mange spennende medlemmer å prate med. Denne gangen går turen til foreningens eldste medlem Kjell Brage Hansen.

Jeg rekker ikke å stille noe spørsmål før Kjell sier; Jeg var med fra år en, ikke fra år null! Det betyr at jeg har vært medlem i 59 år og jeg var ikke med å starte foreningen. Den første båten jeg hadde, var en var en motorsnekke, som jeg kjøpte av en hvalfanger. Han syntes snekka var for stor! Når du gikk i medsjø så kom sjøen opp på akterdekket. Den var 28 fot, åpen med rund karm og hadde kalesje til å dra opp og ned. Kalesjestengene var i bronse. Jeg solgte den videre til Vergeland. Han gikk "Gøtakanal", og over Vennern. Så solgte han snekka og tok toget hjem.

Kjell i 17 mail tog 2010 med DB

Kjell fortsetter å fortelle om; Henrik, Mathis og Bergerud som kjøpte en spissgatter av meg, med seil og greier. Kjell forteller videre om; Mami og Ove (Bergerud) som ofte drakk kaffe om bord, men de var ikke mye ute av havna med båten. Kosen i havna var det viktigste. Noen på borgen rappa båten for å komme seg tilbake til vakt og båten ble ødelagt etter at de slang den fra seg uten å fortøye.

Kjell, hva betyr DB for deg? Det må jo ha betydd ett eller annet, jeg har jo hatt det mye gøy! Var med å arrangere regatta. Huser et spørsmål; Kumpaner var det i kjølen? På dekk? Eller Akterut?

Svaret var at en kumpan var en lanterne, som satt akterut. Kjell forteller videre at; en brigg hadde en kumpan, korvett hadde to kumpaner og alt som var større hadde tre kumpaner akterut. De satt over roret, jeg tror de var hvite. De satt bak for å ikke sjenere utsikten.

Vi fant på mye rare spørsmål som du skulle svare på, også hadde vi mal for å rette. En av de som var med å arrangere var forresten dispasjør. Hva

er en dispasjør for noe Kjell? Det var en som drev med oppgjør ved havari. Han var medlem i regattakomiteen. Han bodde på Pavelstorget og kom fra Fredrikstad.

Vi hadde ofte regattaene på "Hjelp". Alle rare påfunn gjorde at det ble gøy. Som da Svein Wilhelmsen, Ruben Ellefsen og Los Sørensen var på vei inn på "Hjelp". Når du er på vei inn der så må du gå inn langs "Torvøya". Losen gikk på grunn utpå natta sammen med "Oddevie Karlsen". Utpå natta regna det voldsomt og da kom "dusteforbundet", Sybill og Gøy. Alle ville sitte under presendingen. Harald Kristiansen klagde på kald karsk, "dusteforbundet" sa; man kan si hva man vil om hustru og døtre men klage på brennevinet mitt det vil jeg ha meg frabedt! Ruben falt og brakk beinet, mens Sibyl og Gøy fikk sveivet liv i båten så de kom seg hjem igjen. Ja det var mye aktiviteter på "Hjelp", det var nok noen på Sætre som ikke likte det. Noen år var vi på "Rognholmen" og der var det mye stas. Et år kom det en bonde og lurte på om vi hadde tillatelse? Ja det har vi etter friluftsløven sa jeg, det var nemlig svovelfabrikken som eide holmen.

Hva synes du er viktig i åra som kommer? Dere er så flinke, men det er viktig å stryke kommunen med håra. Nå har de kasta seg på havna på Glenne. Jeg tror ikke noe på gjestehavna. Man kan ikke overlata noe til seg sjøl, slik man gjør der. Da blir det bare et grisehøl. DB skjøter havna på en god måte, forresten synd at gartneren er syk. (nå er Rudi Kreul dessverre død).

Ferdinand Østmark, også kaldt "Skrøna" var litt med i foreningen. Han hadde

ikke båt. I Kroketønna der museet er nå, der hadde heimevernet lager med alt fra våpen til geværpatroner, sprengstoff og hermetikk. Jeg var nede i Kroketønna og hørte at det ble tukla med låsen. Det var Skrøna, han sa; er du her Hansen? Rett etterpå kom Skautrollet. Skrøna gikk ut og sa til Skautrollet at her er det fenghetter og dynamitt, så du må gå! Jeg sa til "Skrøna" at her har du 50 øre til en halv øl, så kom han tilbake med en hel øl.

Apotekeren sa til Skrøna at hadde jeg hatt en tylt bord, skulle jeg gjerne ha gitt en flaske sprit for det. Han viste at Skrøna var tørst. *Hva er "en tylt bord" Kjell?* En tylt bord var 12 bord i en haug eller det samme som et dusin. Morgenen etter lå det to tylder med bord hos apotekeren som var tatt fra Tyskerne og spritflaska var borte. *Så kommer en rask innføring i planker og mål fra gamle dager;* Det var Norske tommer og de var 2,72cm. Også var det Amerikanske tommer som var 2,54cm. Snekker Berg fra Ås skulle bytte vinduer på "undervisningen" som er et bygg på høyskolen. Han hadde fått mål i Norske tommer, men vinduene var målt i Amerikanske tommer. Arkitekten holdt på å få dånedimpen når vinduene kom. Vinduene var jo ALT for store.

Kjell har puttet på en femmer så nå kommer det som rullende ut av en sekk. Jeg ble født i andre etasje i handelshuset. 0630 om morgenen den 22 august 1922, det siste barnet som er født i handelshuset.

Jeg ble født i det soveværelset som er nærmest bankgården ut mot gata. Du skjønner foreldrene mine leide handelshuset. Gulbrandsen eide gården, han kjøpte gården etter kjøbmann Vestby. Han drev fedevarehandel og sportsbutikk i den søndre butikken. Der var det alt fra amunisjon, hagler til fedevarer. *Og fedevarer er?* Det er ost og kjøtt og annen fed vare. Gulbrandsen hadde sigarforetning. Det var tre butikker i handelshuset. Sigarer, fedevarer og øverst mot banken var det modeforetning som fru Christensen drev. Hun var født Abrahamsen og var morra til Molle.

Når jeg begynte på skolen så var det først Drøbak folkeskole, så ble det middelskolen og så kom krigen. Husker vi hadde 15 stk Krag rifler, 2 maskingevær, og ett 1 magasin til hvert maskingevær. Etter krigen var det 4 magasiner til hver, aner ikke hvor da kom fra. Men det kan vel hende det kom fra noen Tyskere. Borte på borgen mellom fortet og vestre brygge der ligger det en fylling, der ligger det mye rart nedi. Tyskera tømte alt mulig nedi der.

Jeg var en periode gårdsgutt på Kopperud. Også jobba jeg i arbeidstjeneste i Vestby. Det lå ute der hvor fylkesskolen er. Unge gutter

ble kommandert til arbeidstjeneste. Jeg ble utkalt og da lå det "Et Sveit" eller et kompani på en skole i Vestby. Skolen var aldeles nydelig. Byggene lå i en atriumsform. Vi hadde eksersis i trebonnstøvler, det var ikke mye å marsjere i. Så det ble ikke de lange turene. Etter en stund så ble vi anbefalt til en bonde og sent til bønda for å være med på våronn. Bjørka hadde så vidt begynt å le'e på seg i starten på mai, så sommeren kom sent det året. Det var skepsis blant bønda fordi folk var redde for at vi var nazister, men det var jo så langt man kunne komme fra det vi var. Yggeseth var en av dem som fikk hjelp på gården. Til gjengjeld fikk vi mat på dagen og svær middag på gården til kvelds.

Inne hos Jobu-Busk, der lagde de maskinpistoler. Alt var likt de originale, til og med godkjennelsesmerke. Det eneste som var forskjellig var sveisen i fremre hjørne øverst på den fra Drøbak, mens engelskmenna hadde sveisen under i midten. Sånn kunne du se forskjell om maskinpistolen var lagd i Drøbak eller i England.

Har du noen råd til kommende generasjoner i båtforeningen?

Jeg er for gammel til å råde noen. Jeg er i 60åra fortsatt jeg vet du. Ja 60 og 70 tallet, det var en flott tid. Den buksa jeg skal ha på meg til lørdag den ble kjøpt i 1949 i København. Den er grønn, men blank og fin fortsatt. Er som den var når jeg kjøpte den. Brukte den på jakttur seinest nå i høst. Keiseren av Østerrike gikk forresten i skinnbukse fra konfirmasjonen til han døde, likte å gå med det når han hadde fri.

Nei nå hopper jeg fælt, men båten vi har nå, den kjøpte jeg i 1969 og da kosta den 27.000.- Det var mye penger den gangen! Båten ble bygd i 1968 og kjøpt i 1969. Båttypen er Rakkekrysser og heter "Cutty Sark".

Kjell tenker seg om og fortsetter; Den ble bygget av brødrene Viksten i Larviksfjorden. Husker jeg var stolt over å ha den nest største båten i havna. Cutty Sark har en 7Hk Sabb fra Bergen, 1 sylindret motor fra 68. Før "Cutty Sark" hadde jeg en

motorsnekke, tre robåter, og en seilbåt som jeg aldri brukte. Samtlige robåter ble stjålet en eller flere ganger av soldatene på borgen. Fant de som regel igjen som vrak. En av dem var en oselver. Den dreiv i land på Småskjær og knuste der mellom stein og brenning. Det må ha vært nordavær, hvis ikke hadde den jo drevet innover.

Jeg hadde "Iversenårer" til robåtene. Iversen bodde på Langebåt og lagde veldig gode årer. De var laget av sakte og tettvokst gran. Han var vaktmann på feriestedet. Rota fra treet ble til bladet på åra. Han lagde årer som datt overende av seg sjøl når du rodde, flotte nydelige årer. Årene var laget av rå materialer, så ble de smurt med rå linolje og terpentint slik at etter hvert som årene tørka så trakk olja inn. Årene holder lenge når det gjøres slik. - Jeg rodde forresten over Espedalsvannet forrige helg, vrir fortsatt årene når jeg ror.

Når det gjelder vedlikehold av båten så sier Kjell at; På båten ble det brukt ferniss som er en slags sluttstrøk, det er det samme som å lakke i dag. På dørken var det oksanolje og sedertreolje, Sedrol var en av produsentene.

Kjell går over til litt lokalhistorie på land;

Nedi der hvor veien forbi Jacobine sin stue er, så gikk raskebekken. Det var ikke noe vei der slik det er i dag. Det var ei trebru over bekken. Det var kjørevei fra Badehusgata ved det gamle huset til Mats Unneberg over Ulaåsen, og ned til Ula og Jacobsen. Der stoppa veien i bekken hvor det gikk bro over til Jacobine sitt hus. Noen meter unna ligger Filisterkroken, den gangen var det et lite torg der.

Så går fortellingen over til O.B Hansens boktrykkeri;

Bestefar kjøpte trykkeriet av boktrykker Torbjørnsen, og han hadde en sønn som var gift med en av jentene til bybud Larsen. Det må ha vært i 1901. Trykkeriet har vært i sving siden. Jeg drev det fra slutten av 50åra til Ola tok over, Ola ga seg for ca tre år siden.

Under krigen så var det bestefar og brødrene som dreiv trykkeriet, men det var bestemor som var sjefen. Husker jeg kjøpte konfirmasjonsdress, skjorte og slips for Kr 35.- Kappe og hatt kostet yterligere 35.-

Så var det til skomaker Pedersen for å kjøpe sko. Det var forresten to stk som het Pedersen og drev med sko. Den ene tok navnet Bossum for å kunne skille seg fra Skomaker Pedersen i Lindtruppen. Så var det skofabrikk der rammefabrikken er i dag, den het Kikkut skofabrikk. De lagde sko, støvler og alt mulig til å ha på beina. De lagde skøyter til 13 kroner, det var sko som var klinka fast i skøyta. Det var blekkspann som ble brukt til meier. Man gikk fortere med en gang man slapp skøytene som var surra fast i skoa.

Det gamle trykkeriet brant forresten ned, da stod det 6 nakne barn ute og ikke viste hva de skulle gjøre. Den gangen lå trykkeriet der hvor banken ligger i dag. Kjelleren er nesten den samme som i dag. Da måtte de flykte ut. Onkel Asbjørn bar onkel Kåre som den siste ned trappa før trappa datt ned av flammene. Rester av trappa traff Kåre så han fikk en glo på kinnet. Det ga han et arr som han hadde nesten hele livet. Det de fikk reddet ut fra huset var, 6 unger og en skammel.

Bestemor Anna og Otto Bernhardt spurte faren til Don Pedro Kristoffersen om han viste om noe innbo. Han anbefalte et dødsbo i Horten. Ditt dro O.B. og skulle handle, de hadde jo ikke assurert. Bestemor Anna hadde jobbet hos Carl Emil som ung, så han kjente henne. Hun reiste til han og spurte om å få låne 500.- kroner for å kjøpe en ny gård. Carl Emil svarte; Du kan ikke greie deg med 500 kroner, men du kan få låne 1000,- ! Da skal du kjøpe papir av meg så lenge du trykker, og det gjorde vi, helt frem til Ola sluttet for tre år siden.

Carl Emil skulle forresten til Grønland. Hilste på han for å ta adjø. Hvordan er det med utstyr, spurte jeg han. Mangler bare et par lær støvler sa han. Jeg har et par slike som du kan få, men du kan ikke ta de hvis du er overtroisk. Det sies at hvis man har en annens støvler så betyr det at man vil forlise. Han var ikke veldig overtroisk så han brøt seg ikke om det. Støvlene jeg hadde var fra Marshallhjelpa, han så på dem og likte dem. Jeg vil ha en krone for dem sa jeg for at han ikke skulle ha lånte støvler ombord. Han kjøpte støvlene som var i størrelse 44. De dro til Grønland. Der hadde Torseth frosset inne, så de dro for å hjelpe han. Det gikk ikke bra i isen, de plukka ut alt som kunne bæres av båten. Så så de at båten ble skrudd ned. Etter hvert ble de henta av et Amerikansk helikopter, det kom fra Island. Rundø gikk ned med "lånte" støvler på Østkysten av Grønland. Etter det så kjøpte han (Carl Emil) redningsskøyta "Christiania" som han gjorde i stand.

Klokka flyr fort når man sitter og hører på en kar, som har vært med på så mye som Kjell har. Det har blitt mørkt og jeg må sette kursen hjemover, du får ta med deg blokka og komme bortom en annen dag så skal jeg fortelle mer sier Kjell. *Det skal jeg gjøre!*

Kjell avslutter med et dikt som boktrykker Torbjørnsen hadde lagd om unga hans; Det banker sa Gunnild anker, hvem er det sa Peder smed? En kone sa Marta Lone, hva skal hun sa Tora Lund? Kjøpe løk sa Johannes høk. Hvor mange sa Paulus Lange? En to tre fire sa Elias lire. To er nok sa Bertram kokk!

